
Arthur Seldon

The Economist

“İktisatçıların ve siyaset filozoflarının fikirleri genellikle sanıldığından daha kuvvetlidir. Gerçekten, dünya başka bir şey tarafından yönetilemez. Havada sesler işiten iktidardaki çılgınlar, çılgınlıklarını birkaç yıl önceki bazı akademik eser sahiplerinden damıtıyorlar”. Refah devletinin ve Büyük Toplum’un ekonomik mimarı John Maynard Keynes böyle yazdı ve bunu biliyor olmalıydı. Fakat, Keynes’in sözlerine bütün kalbiyle inanan ve onun dediğini başka bir çizgide yapan Arthur Seldon’dı. Seldon, mücadeleye liderlik Thatcherizmi ve ondan sonra doğan Tony Blair’i takviye eden serbest-piyasacı ekonomik doktrinlerden fikirler damıtarak, zamanın akademisyenlerini Keynesyenizme karşı entelektüel mücadeleye liderlik etmek üzere topladı.

A. Seldon’ın bu kampanyayı yönettiği tünek, bir think tank’tı, 1958’de editöryal direktör olarak katıldığı Institute of Economic Affairs idi (IEA). IEA 1955’de Eton kolejinde mezun bir tavuk çiftçisi olan Antony Fisher tarafından kuruldu. II. Dünya savaşı sonrası İngiltere’sinin millileştirme ve ekonomik kontrol dalgaları tarafından endişeye sevk edilen Fisher, dalgaya direnen bir entelektüelden, Avusturya doğumlu ekonomist Friedrich von Hayek’ten tavsiye aldı. Hayek onu, Fabian Cemiyeti’ni, 20. yüzyılın başında devlet müdahalesi doktrinini yaymakta çok etkili olan ilk sosyalist think-tank’ı taklit etmeye teşvik etti. Mamafih, Fisher, tam tersinden, serbest-piyasacı görüş açısından öyle yapmalıydı.

Fisher’in istihdam ettiği ilk kişi, yeni think-tank’ın direktörü olarak, Ralph Haris ve ikincisi Arthur Seldon’dı. İkisi dikkate değer bir ekip oluşturarak 1980’lerin ortasına kadar iş başında kaldılar, bu zamana gelindiğinde İngiliz siyasetinin dış halkalarından uzaklaşıp merkezine gelmişlerdi. R. Harris IEA’nın kamuya açılan yüzüydü; daha düşünceli olan A. Seldon IEA’nın yerleşik entelektüeliydi. Kekeme olan Arthur

nadiren kamu önünde konuştu. Fakat, editoryal direktör olarak enstitünün çok etkili yayın programını yürüttü.

Fabian Cemiyeti'nin broşürlerini taklit eden IEA broşürleri uzman olmayan okuyuculara zamanın lider serbest piyasacı iktisatçıların ve düşünürlerinin fikirlerini getirdi.

Bu konuların çoğu-sendikaların reforma tabi tutulması, kamusal versus özel refah, dalgalı kurun erdemleri 1980'lerde Thatcher'ın ana meşguliyet konuları oldu. A. Seldon'ın hedefi, "fikirlerle ikinci elden uğraşanlar" adını verdiği tabakalar oldu: gazeteciler, öğretmenler, akademisyenler, iş adamları ve finans analistleri, ki bunlar politikacıların içinde çalıştığı entellektüel çevreyi yaratmaktaydı.

A. Seldon'ın altın kuralı şuydu: Yazarların konularını siyasî konteksten bağımsız olarak düşünmeleri. Ekonomik liberalizmin gerçeklerini izah edecekler ve politikacıların bu gerçekleri kabul etmelerini bekleyeceklerdi, öbür türlü değil. Bunun olması uzun zaman aldı, fakat, sonunda, 1960'ların ortalarından itibaren, politikacılar gelmeye başladı. İngiltere'nin ekonomik problemleri yığılmaya başladıkça, az sayıda radikal muhafazakâr Enach Pamelı, Margaret Thatchen ve Geoffrey Howe gibi - IEA'nın çalışmalarıyla ilgilenmeye, serbest-piyasa alternatifleri aramaya başladı.

Mamafih, A. Seldon aktif politikadan uzak kaldı. Afrika ve İtalya'da savaşta bulunmuş biri olarak askerî bir metaforu benimsedi: IEA düşman hatlarına bombalar atan uzun mesafe topçusu olacaktı, "fakat, asla, düşmanla, kısa dönem, yüz yüze, göğüs göğse mücadeleye giren asker (piyade) olmayacaktı". 1970'lerin ortalarında, Thatcheri devrim ortaya çıktıkça, göğüs göğüse mücadeleyi vermek için, Centre for Policy Studies gibi diğer think-tanklar kuruldu.

Bir Klasik Liberal

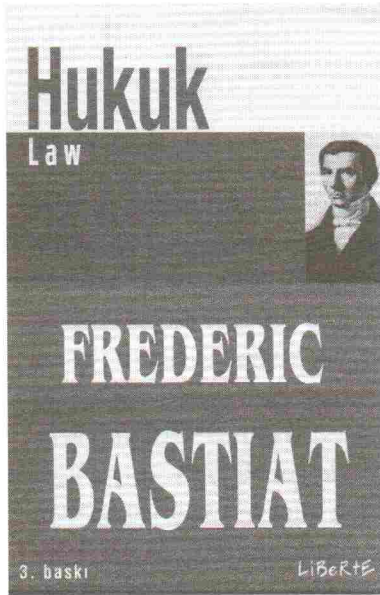
A. Seldon asla bir muhafazakâr değildiyse, birçok bakımdan özde Thatcher'cıydı. Doğu Londra'da Rus-Yahudi göçmeni bir ailede doğdu, fakat, üç yaşındayken, 1918'te, anne-babasını grip salgınında kaybetti. Bir ayakkabı tamircisi tarafından evlatlık edinildi, ayakkabısını tamir etmeyi öğrenerek, ömrü boyunca ve doğal olarak kendi-kendine yardımın inanmanı oldu. London School of Economics'e bir devlet bursu kazandı; orada, hayatının işini yapmaya, hocalarından biri olan Hayek tarafından yönlendirildi. Bir Tory olmaktan ziyade bir klasik liberaldi. Hayatının ilk yılları Keynes'in ve diğerlerinin etkisine girmiş olsa da Liberal Parti'nin Gladstone'cu köklerini canlandırmayı denemeye tahsis edildi. IEA'nın gündeminin, serbest-piyasacı fikirlerinin asıl ait olduğu Liberal Parti tarafından değil Muhafazakâr Parti tarafından benimsenmemesine hep üzüldü. Bu, onu, ekonomik özgürlüğe bayılmalarına rağmen başka alanlarda bireysel özgürlüğe karşı bir Tory hoşlanmayışına sahip olan çoğu Thatcher'dan ayıran şeydi.

Parti politikasından uzak oluşu, onu, erken 1990' larda, sonraki entellektüel nesil Conservatismi sona erdirmeyi denemek üzere geldiğinde bilgeliğin doğal kaynağı

hâline getirdi. Bunlar Seldon'ın formülünü takip ederek, sonunda 1997'de T. Blair'in büyük zaferine katkıda bulunarak bir entellektüel ortam yaratacak; Demos gibi, think-tank'lar kurmaya başladılar. A. Seldon, "fikirler mücadelesinin" parti politikasıyla eşit önemde olduğunu göstererek politikacıların işlerini yapma yolunu değiştirmekle kalmamıştı. Yılmak bilmez kampanyalarıyla, Yeni İşçi Partisi'nin, esas itibarıyla, bir serbest-piyasacı parti olması halinde ciddiye alınacak olmasını da temin etmişti.

"Arthur Seldon", October 22 nd 2005

Çeviren: Atilla Yayla

19. yüzyılda yaşamış Fransız filozofu Frederic Bastiat'ın eserleri, muhteşem dili ve güçlü muhakemesi ile tanınır. Hukuk, sade anlatımına rağmen, entellektüel tartışma gündeminin baş sıralarını işgal etmekte olan konulara hayranlık uyandırıcı bir açıklıkla yaklaşmaktadır. Bastiat zamanının ve zamanımızın kollektivist, özgürlük karşıtı, düzenlemeci, dağıtım-cı, yağmacı mantığını yerle bir etmektedir. Hukukun yozlaştırılmasını ve yağmacılığın aracılığı haline getirilmesinin insanlığa ve medeniyete verdiği zararları bir bir göstermektedir. Hukuk, sade insana duyulan güveni yansıtmakta ve aydınları insanlara saygı duymaya davet etmektedir.